

Lokaal Sportakkoord II Westerkwartier

Juni 2023

Voorwoord

Sportakkoord II

Sporten en bewegen verbindt, maakt mensen actiever en draagt bij aan een gezonde leefstijl. Daarom vinden wij het zo belangrijk dat alle inwoners de mogelijkheid hebben om te sporten en bewegen, op welke manier dan ook. We hebben deze ambitie vast laten stellen in het Lokaal Sportakkoord Westerkwartier. Dit akkoord is in 2019/2020 ontwikkeld door veel betrokken lokale partijen, die hart hebben voor sport en bewegen. In 2023 hebben we vanuit de Rijksoverheid de opdracht gekregen om het Sportakkoord te evalueren en verbeteren. Dit hebben we afgelopen maanden gedaan, waarbij inwoners op de sportavond van 16 mei konden terugblikken en meedenken over hoe het beter kan.

Het Lokaal Sportakkoord II Westerkwartier is een verbeterde versie van het Sportakkoord I. Hiermee hebben we komende jaren een Sportakkoord liggen dat onze doelstellingen nog beter waarborgt.

Als wethouder wil ik mijn waardering uitspreken voor iedereen die zich inzet om het sporten en bewegen in onze gemeente aantrekkelijk te maken. Als sporter, vrijwilliger of toeschouwer. Met elkaar zorgen we voor een samenleving waarin mensen zich thuis voelen, bij een groep horen en zich kunnen ontwikkelen en ontspannen. Het Sportakkoord II biedt ook volop mogelijkheden om hierin nog verder te kunnen groeien. Nu en in de toekomst.

Harry Stomphorst

Wethouder sport gemeente Westerkwartier

1. Inleiding

In het najaar van 2019 werden de eerste stappen gezet om te komen tot het Lokaal Sportakkoord van de gemeente Westerkwartier. Na maanden van intensieve samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders, zorg en welzijnsinstanties, onderwijs, overige maatschappelijke partners, het bedrijfsleven en de gemeente werd in het voorjaar van 2020 het Lokaal Sportakkoord opgeleverd. Dit was het startpunt voor de vele enthousiaste en betrokken partijen om aan de slag gaan met het realiseren van de doelen m.b.t. het activeren van de inwoners van de gemeente om actief te gaan sporten en bewegen. Ondanks de COVID-19 pandemie die een grote impact had op ons dagelijks leven zijn er mooie resultaten behaald en is er niet ingeboet op de betrokkenheid van de verenigingen en organisaties die zich hadden gecommitteerd.

In december 2022 is met de ondertekening van het Hoofdlijnen Sportakkoord II SPORT VERSTERKT, door de vier strategische partners: Ministerie van VWS, NOC*NSF, VNG/VSG en POS, het vervolg ingeluid. Uit het nationale Sportakkoord II 'Sport Versterkt':

Sport is van grote maatschappelijke waarde. Het is voor velen een belangrijk onderdeel van het dagelijks leven. Het draagt bij aan onze fysieke en mentale gezondheid, creëert saamhorigheid en biedt kansen voor persoonlijke ontwikkeling. Iedereen in Nederland heeft de kans om zonder belemmering te sporten, te excelleren in sport en te genieten van sport. We inspireren zoveel mogelijk mensen met de kracht van sport. Want Sport versterkt!

'Sport versterkt' is een vervolg op het vorige Sportakkoord: 'Sport verenigt Nederland'. Het geeft aan waar het de strategische partners de komende periode om gaat: door samenwerking Nederland sterker maken.

Dit document betreft een herijking van het Sportakkoord dat in 2020 ondertekend is. De uitgangspunten uit dit akkoord zijn nog steeds actueel en passend en worden in het licht van de opgedane kennis en kaders die vanuit het ministerie worden meegegeven, aangescherpt en aangevuld.

1.1 Ambities Nationaal Sportakkoord II in het kort

Er zijn in de looptijd van Sportakkoord I mooie resultaten behaald heeft het ministerie van VWS geconstateerd. De werkwijze was volledig nieuw en onbekend, er is daarom nadrukkelijk gekeken welke lessen er getrokken konden worden uit de Sportakkoord I periode. Op basis hiervan zijn een aantal kaders gesteld waaraan het herijkte Sportakkoord moeten voldoen. Vanuit het oogpunt dat we samen werken aan een stevig fundament: een belangrijke voorwaarde om met plezier te kunnen sporten en bewegen.

Dat gaat over de mensen, organisaties, cultuur en materiële voorzieningen in de sport. Een belangrijk punt de komende jaren is het investeren in kwalitatief sterke sportaanbieders die toegankelijk en (sociaal) veilig voor iedereen zijn.

Daarnaast werken we ook aan een groter bereik. Het streven is dat iedere inwoner van de gemeente zich uitgenodigd voelt om deel te nemen aan sport- en of beweegactiviteiten en hierbij geen drempels ervaart. Tot slot werken we aan meer betekenis van sport. Betekenis gaat over de waarde van sport voor de maatschappij: energie, plezier en zingeving in het dagelijks leven door en van de sport zelf, maar ook een bijdrage aan het tegengaan van eenzaamheid en kansenongelijkheid, of juist het bevorderen van gezondheid.

1.2 Relatie met GALA en bestuurlijke afspraken BRC

Het Sportakkoord staat niet op zichzelf. Er zijn relaties met andere processen die binnen en buiten de sport lopen. Het Sportakkoord neemt aan waarde toe als de relaties goed worden benut. Bijvoorbeeld in beleid. Er spelen aanpalende trajecten met een eigen aanpak, organisatie en financiële structuur, die mede kunnen bijdragen aan de ambities die in dit Sportakkoord centraal zijn gesteld. En andersom kunnen de activiteiten en afspraken van het Sportakkoord een bijdrage leveren aan die andere beleidsambities. De trajecten met de meest directe verbinding met het Sportakkoord en waar integraliteit en samenwerking de basis vormen, zijn:

- ◆ Beweegalliantie (dagelijks bewegen)
- ◆ Bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties 2023-2026
- ◆ Gezond en Actief Leven Akkoord
- ◆ Gemeentelijk beleid Sociaal Domein

De middelen voor het Sportakkoord Westerkwartier worden aangevraagd via een integraal plan van aanpak voor de Brede Spuk (Specifieke Uitkering) aan gemeenten. Middels dit plan van aanpak worden middelen voor 15 programma's ten aanzien van sport, bewegen & cultuur, gezondheid en sociale basis aangevraagd bij het rijk voor de periode 2023-2026. Zowel de middelen voor het Sportakkoord II als voor de Brede Regeling Combinatiefuncties maken onderdeel uit van dit overkoepelende plan van aanpak. De inhoudelijke onderdelen van dit herijkte Sportakkoord worden opgenomen in het plan van aanpak Brede Spuk.

2. Uitgangspunten Sportakkoord II – een terugblik en vooruitblik

In het voorjaar van 2020 is het Lokaal Sportakkoord Westerkwartier tot stand gekomen "Een nieuwe sportieve identiteit voor de gemeente Westerkwartier"

De gestelde hoofdambitie was ***"Met het Sportakkoord Westerkwartier willen we bereiken dat iedereen, écht iedereen, plezier in sport en bewegen heeft. Nu en in de toekomst; ongehinderd en in een veilige en gezonde omgeving. En dat een leven lang: als sporter, vrijwilliger of toeschouwer. En ieder op zijn of haar eigen niveau"***

Daarbij werd ervoor gekozen om invulling te geven aan 4 thema's uit het nationale Sportakkoord, te weten:

- ◆ Inclusief sporten en bewegen
- ◆ Van jongs af aan vaardig in bewegen
- ◆ Vitalisering sport- en beweegaanbieders
- ◆ Duurzame sportinfrastructuur

In de praktische vertaling van deze thema's naar uitvoeringsprojecten is er destijds gekozen om de laatste twee thema's samen te voegen.

Er is destijds gekozen voor een werkwijze waarbij sport- en beweegaanbieders een stimuleringsbijdrage konden aanvragen voor een project dat aansloot op de gestelde ambities uit het Sportakkoord. Er zijn in de afgelopen drie jaren 23 aanvragen goedgekeurd. Dit varieert tot het opzetten van Old Stars sport tot een bijdrage aan enkele beweegparken en zwemvaardigheidslessen voor statushouders.

Op 16 mei jl. heeft er een inspraakavond plaatsgevonden waar ruim 30 personen aanwezig waren

om mee te praten over de invulling van het herijkte Sportakkoord. De kartrekkers van de verschillende werkgroepen faciliteerden voor het betreffende thema het gesprek. Daarbij werd teruggeblikt op de afgelopen periode en het gesprek gevoerd welke onderwerpen de komende periode (meer) aandacht verdienen. Vanuit de opgedane ervaring en inzichten komen we tot de volgende uitgangspunten voor de herijking van het Sportakkoord van de gemeente Westerkwartier:

- ◆ Het beschikbaar stellen van de Sportakkoord middelen middels een subsidieregeling wordt in stand gehouden. Wel zal met de betrokkenen gekeken worden of de aanvraagprocedure wellicht wat versimpelt kan worden, zodat meer partijen zich uitgenodigd voelen om een aanvraag in te dienen.
- ◆ Door de kopgroep zal de mogelijkheid onderzocht worden of een deel van de beschikbare middelen gereserveerd kunnen worden voor de werkgroepen om met initiatieven aan de slag te gaan die zij als kansrijk zien. Hier dient een concreet plan van aanpak voor worden opgesteld, maar er hoeft geen specifieke aanvraag ingediend en beoordeeld te worden via de subsidieprocedure. Dit budget kan ook ingezet worden voor thema's die bijdragen aan de ambities van het Sportakkoord, maar die niet specifiek onder een werkgroep vallen.
- ◆ De huidige themalijnen blijven in stand. Waarbij de formulering net iets anders zal zijn:
 - ◆ Inclusie en diversiteit (voorheen: Inclusief sporten en bewegen)
 - ◆ Vitale sportaanbieders (voorheen: Vitale sport- en beweegaanbieders) &
 - ◆ Ruimte voor sport en bewegen (voorheen: Duurzame sportinfrastructuur)
 - ◆ Vaardig in bewegen – jeugd & jongeren (voorheen: van jongs af aan vaardig in bewegen)

Voor drie themalijnen zijn tijdens de inspraakavond op hoofdlijnen de volgende aandachtspunten/kansen benoemd:

Inclusie en diversiteit

- ◆ Aandacht voor vervoer naar passend aanbod: beschikbaarheid, kosten en gekwalificeerde chauffeurs
- ◆ Onderzoek naar bedienen doelgroepen: worden alle doelgroepen wel bereikt en is er voldoende passend aanbod beschikbaar?
- ◆ Onderling kennis uitwisselen tussen sportverenigingen die aangepast aanbod hebben voor specifieke doelgroepen.

Vitale sportaanbieders/ Ruimte voor sport en bewegen

- ◆ Naast de sportavonden die de gemeente organiseert geven verenigingen aan dat zij er behoefte aan hebben om een stevig netwerk op te bouwen met collega sportbestuurders waar zij in de dagelijkse praktijk contact mee hebben, bijvoorbeeld omdat ze een accommodatie delen of dezelfde tak van sport beoefenen. Deze bijeenkomsten zijn praktischer van aard dan de sportavonden en vanuit deze overleggen kunnen wellicht mooie samenwerkingsverbanden ontstaan. Het is aan de lokale sportverenigingen om hier de regie in te pakken en indien hier hulp bij nodig is kan er contact gezocht worden met de buurtsportcoach voor ondersteuning.
- ◆ Ondersteuning faciliteren wat betreft sport generieke thema's, zoals ledenwerving, vrijwilligersmanagement etc.
- ◆ Aandacht voor het behoud van jeugdige sporters (13 >) bij de sportaanbieders

Vaardig in bewegen

- ◆ Aanvragen voor projecten voor de doelgroep 0 – 4 jaar stimuleren
- ◆ Scholen activeren wat betreft bewegend leren en beweegvriendelijke schoolpleinen
- ◆ Aandacht voor de doelgroep 13 – 18 jaar

3. Richting voor Sportakkoord II

Zoals eerder benoemd worden er door het ministerie van VWS enkele kwalitatieve kaders gesteld richting gemeenten om in aanmerking te komen voor de Sportakkoordmiddelen. In dit hoofdstuk zullen deze kaders benoemd en toegelicht worden.

3.1 De kopgroep en de werkgroepen

De organisatie zoals ingericht voor Sportakkoord I zal gecontinueerd worden. Er is een onafhankelijke kopgroep die bestaat uit een mix van het lokale sportveld, maatschappelijke organisaties en de gemeente. De kopgroep heeft als kerntaak om de hoofdlijnen van het Sportakkoord in de gaten te houden en de eindbeoordeling te doen van de ingediende subsidieaanvragen.

De werkgroepen worden aangestuurd door een buurtsportcoach die vanuit zijn/ haar rol directe betrokkenheid heeft met het werkgroep thema. In iedere werkgroep zitten 5 tot 10 vertegenwoordigers van verenigingen/ organisaties die zich hiervoor hebben aangemeld.

De voornaamste taak van de werkgroepen is om richting de achterban te communiceren en stimuleren een aanvraag in te dienen en de aanvrager hierbij te begeleiden, met als doel dat de kopgroep hier een weloverwogen besluit over kan nemen. Daarnaast hebben zij een signalerende rol als het gaat om lacunes in het sportaanbod en -beleid en ook kunnen zij als werkgroep zelf initiatieven ontwikkelen en hiervoor subsidie aanvragen.

Tweemaal per jaar wordt er een sportavond georganiseerd waar kennis wordt uitgewisseld en inspiratie kan worden opgedaan over relevante thema's. Er wordt een inhoudelijk thema gekozen in samenspraak met de verenigingen of vanuit een actuele ontwikkeling, zoals de energiecrisis, de gezonde sportkantine en ook de voortgang van het Sportakkoord kan hier een plek krijgen. Deze werkwijze is in de periode van Sportakkoord I ontstaan en wordt gezien het succes op dezelfde wijze voortgezet.

In de voorgaande Sportakkoord periode was er geen coördinator van het Sportakkoord. De coördinatietaken lagen met name bij de beleidsmedewerker sport van de gemeente, deels ondersteund door de voorzitter van de kopgroep. Om de slagkracht/ impact van de activiteiten van het Sportakkoord te vergroten en de beleidsmedewerker te ontlasten is het raadzaam om voor enkele uren per week een coördinator voor het sport- en mogelijk het preventieakkoord aan te stellen. Vooralsnog zal deze rol worden ingevuld door Desiree van der Wijk¹, beleidsambtenaar sport en gezondheid bij de gemeente Westerkwartier, totdat er iemand gevonden is die de rol van coördinator van haar overneemt. De invulling van deze rol zal nader geformuleerd worden door de betrokken partijen. Mogelijke taken waaraan gedacht kan worden voor de functie van coördinator:

- ◆ Aanspreekpunt voor het Sportakkoord;
- ◆ Aanjagen en stimuleren van het indienen van subsidieaanvragen;
- ◆ Verbinding zoeken met projecten die op het snijvlak van sport, gezondheid, preventie en onderwijs liggen;
- ◆ Verbinding leggen tussen partijen die overeenkomstige ambities hebben;
- ◆ Voorbereiden beoordelen van subsidieaanvragen en de administratieve afhandeling hiervan;
- ◆ Inhoudelijke evaluatie van de gesubsidieerde projecten en het delen van de uitkomsten;

¹ sportakkoord@westerkwartier.nl

- ♦ Zicht houden en eventueel invulling geven aan de kaders die vanuit VWS gesteld zijn voor Sportakkoord II;

3.2 Sociale veiligheid

De wethouder en betrokken beleidsambtenaar hebben zich in het voorjaar 2023 laten informeren door NOC*NSF en de VSG over de basiseisen sociale veiligheid. De uitwerking van dit thema heeft absoluut de aandacht binnen de gemeente en zal nader worden uitgewerkt in het beleidsplan dat aankomend jaar geschreven wordt. De gemeente ondersteunt initiatieven op dit vlak, zoals de pilot rondom positieve sportcultuur die na succesvolle resultaten breder uitgerold gaat worden binnen de gemeente.

3.3 Inzet buurtsportcoaches

Sinds 2019 zijn de buurtsportcoaches (hierna te noemen BSC) ondergebracht bij Sociaal Werk De Schans. Deze keuze is gemaakt omdat zij daardoor dicht bij de inwoners staan en hierdoor goed kunnen aanhaken op individuele vragen die spelen rondom sport en bewegen, kunnen signaleren welke uitdagingen er zijn. daarbij zijn de lijntjes richting andere ondersteuning uit het maatschappelijk werkveld kort.

Daarnaast hebben de BSC overkoepelende taken. In de rol van verbinder zetten zij zich ervoor in om iedereen in zijn kracht te zetten. Primair is het niet hun taak om uitvoerende activiteiten te organiseren, maar zetten zij zich in om partijen te ondersteunen die deze activiteiten op willen zetten.

De BSC staan in directe verbinding met de sportclubs in de gemeente en zijn daarmee het aanspreekpunt voor vragen m.b.t clubondersteuning. Indien mogelijk pakken ze deze vraag zelf op en anders kijken ze mee naar de route die de club het beste kan nemen om geholpen te worden. Bijvoorbeeld middels de vouchers van het Sportakkoord die de BSC aan kunnen vragen.

De inzet/ rol van de BSC zal in principe de komende jaren niet veranderen. De huidige werkwijze sluit goed aan op de missie om kansenongelijkheid mede door sport tegen te gaan. In het licht van de SPUK-GALA zal gekeken worden of er een accentverschuiving nodig is in de huidige werkwijze. Er zal daarbij optimaal gebruik gemaakt worden van de verbinding Sportakkoord.

4. Monitoring voortgang & betrekken lokale partners

Toegekende projecten met een subsidie boven de € 5.000 dienen na afloop een verantwoording in te dienen. Deze verantwoording bestaat uit een korte beschrijving van de uitgevoerde activiteiten en een financiële verantwoording. Voor de overige projecten wordt men gevraagd mee te werken aan evaluatie van het project. Dit is kwalitatieve evaluatie. Tijdens sportavonden kunnen deze resultaten gedeeld worden met de sportaanbieders uit de gemeente die hier mogelijk hun voordeel mee kunnen doen. Daarnaast kunnen de succesverhalen opgenomen worden in de nieuwsbrief sport, die vanuit het Sportakkoord verstuurd wordt.

Ten slotte gaan we meewerken aan activiteiten rondom monitoring en evaluatie. Deze vinden plaats in het kader van het Sportakkoord en de Brede SPUK in de periode 2023–2026.